

Onderwerp Stand van zaken Aanpak Jeugdwerkloosheid

Steller S.J. Ros

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 70 86 Bijlage(n) -

Ons kenmerk 6209251

Datum 02-03-2017 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over de stand van zaken op het gebied van de aanpak jeugdwerkloosheid, zowel op het niveau van de arbeidsmarktregio Werk In Zicht, als ook binnen de gemeente Groningen. Binnen het project 'Samen naar een werkende toekomst' van Werk In Zicht, werken wij samen met 26 andere gemeenten, werkgevers, onderwijsinstellingen en diverse andere partners aan een effectieve aanpak van jeugdwerkloosheid. In september 2015 bent u middels de brief 'Eindevaluatie regionaal actieplan Jeugdwerkloosheid 2.0' (5298187) geïnformeerd over het project waar dit een vervolg op is.

Ontwikkeling positie jongeren op de arbeidsmarkt

De economie trekt aan en de werkgelegenheid neemt toe. Jongeren met de juiste opleiding, netwerk en vaardigheden, vinden weer sneller dan voor de crisis een baan. Het CBS meldde onlangs dat er op dit moment sprake is van het laagste jeugdwerkloosheidspercentage in Nederland in vijf jaar tijd. Volgens cijfers van het UWV waren er op 31 maart 2016 in onze arbeidsmarktregio 6475 'niet-werkende werkzoekende' jongeren. Voor de gemeente Groningen waren dat er 2527. Op 30 september 2016 waren dat er nog 4800 in onze arbeidsmarktregio en 1816 in de gemeente Groningen. Ook hier is sprake van een daling.¹

Er zijn echter jongeren die niet profiteren van deze aantrekkende economie en het toegenomen aantal vacatures. Hier gaat het met name om jongeren die zonder startkwalificatie het onderwijs hebben verlaten en in de bijstand terecht komen. Sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 stromen ook jongeren met een gedeeltelijke arbeidsbeperking de bijstand in. Hierdoor hebben wij te maken met een grotere groep jongeren met zorgproblematiek. Hen ondersteunen richting onderwijs en arbeidsmarkt is een van de grootste uitdagingen waar wij op dit moment voor staan als het gaat om de bestrijding van jeugdwerkloosheid.

¹ Niet-werkende werkzoekende jongeren zijn jongeren die staan ingeschreven als werkzoekende, in het bezit zijn van een WW-uitkering, een bijstandsuitkering en niet-uitkeringsgerechtigden. Het CBS meet de jeugdwerkloosheid door enquêtes te houden onder de beroepsbevolking. Als je in de vragenlijst aangeeft dat je geen werk hebt, actief op zoek bent naar werk en beschikbaar bent voor werk, dan ben je werkloos. Bij de cijfers van het CBS tellen dus ook veel studerende mee. Dit geeft een ander beeld dan de cijfers van het UWV van de niet-werkende werkzoekende jongeren.

Kansen benutten

Om optimaal gebruik te maken van de kansen die het herstel van onze economie biedt, is het zaak om de werkloze jongeren zo goed mogelijk toe te rusten op de zich snel ontwikkelende arbeidsmarkt die steeds meer vraagt van jongeren als het gaat om sociale vaardigheden, kritisch kunnen denken en vakkennis. Inzetten op kansrijke sectoren, zoals techniek, bouw, zorg, ICT, transport is van groot belang. Daar liggen de kansen die wij willen benutten om zoveel mogelijk jongeren aan het werk te krijgen. Naast jongeren toe (of terug) leiden naar het onderwijs is het zaak om te zorgen dat we de match maken tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Voor de groep kwetsbare jongeren die ver af staat van de arbeidsmarkt en het niet redt op basis van marktwerking, zetten wij in op het stimuleren van sociaal ondernemerschap in onze stad en regio.

Tussenstand Aanpak Jeugdwerkloosheid: ‘Samen naar een werkende toekomst’

Binnen het tweejarig project ‘Samen naar een werkende toekomst’, dat loopt van juli 2015 tot juli 2017 en onderdeel is van de landelijke Aanpak Jeugdwerkloosheid van het ministerie van SZW en OCW, staat de aansluiting Onderwijs-Arbeidsmarkt centraal. De focus ligt op jongeren zonder startkwalificatie die geen arbeidsbeperking hebben en niet worden toegelaten tot het doelgroepenregister voor een afspraakbaan. Deze groep heeft het, zoals u hierboven heeft kunnen lezen, buitengewoon zwaar op de huidige arbeidsmarkt.

Ambities

De Aanpak Jeugdwerkloosheid ‘Samen naar een werkende toekomst’ heeft de onderstaande ambities:

1. Samenwerking versterken tussen de vier Regionale Meld- en Coördinatie punten (RMC-regio's), het UWV en 27 gemeenten door regionaal en subregionaal meer af te stemmen en te komen tot afspraken.
2. Jongeren (duurzaam) matchen naar betaald werk (dat houdt in minimaal 24 uur p/w aan het werk, voor tenminste 6 maanden)
 - Ambitie 1^e projectperiode 2015-2016: 260 jongeren aan het werk krijgen
 - Ambitie 2^e projectperiode 2016-2017: 1000 jongeren aan het werk krijgen
3. Jongeren buiten beeld in beeld krijgen (extra afspraak medio 2016 gemaakt met het Rijk).

Samenwerking versterken

Jongeren tot 23 jaar, zonder een afgeronde opleiding die geldt als startkwalificatie, worden als voortijdig schoolverlater gekenmerkt. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft als doelstelling de schoolverlaters zonder startkwalificatie terug te krijgen in de schoolbanken om (jeugd)werkloosheid tegen te gaan. Een startkwalificatie is een diploma van de havo, het vwo, of het mbo niveau 2 of hoger. De Rijksoverheid wil dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie halen. Het aantal uitvallers daalt nu al. In 2015-2016 vielen 22.948 jongeren uit. In 2002 waren dit er nog 71.000. In 2021 mogen maximaal 20.000 nieuwe scholieren uitvallen zonder diploma. De 39 Regionale Meld- en Coördinatiepunten hebben hier een belangrijke opdracht in en werken hierin samen met de werkpleinen. In de gemeente Groningen is het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters vanaf schooljaar 2012-2013 teruggebracht van 314 naar 237 in 2014-2015. Hierover is uw raad in januari 2017 geïnformeerd (brief kenmerk 6059036).

Match op werk

In het eerste jaar (juli '15-juli '16) was de ambitie om 260 jongeren te matchen op betaald werk; dit is ruimschoots behaald. Inmiddels zijn er binnen dit eerste projectjaar al 913 matches gemaakt, waarvan 374 jongeren vanuit de gemeente Groningen (hierbij worden alle 'niet werkende werkzoekende' jongeren meegenomen). Hier gaat het zoals gezegd om werk voor minimaal 24 uur per week gedurende minimaal een half jaar. Binnen het deelproject 'Keuzecarrousel kansrijke beroepen bouw & techniek voor laagopgeleide jongeren' werken wij aan de match op werk, door jongeren binnen tien beroepsrichtingen praktijk oriëntatie in bouw & techniek (o.a. metselen, metaal, stukadoor) op te laten doen. De jongeren werken een halve dag in de praktijk mee en als het hen aanspreekt wordt er een daadwerkelijke match gemaakt met een werkgever. We zijn op dit moment aan het kijken naar welke branches wij deze werkwijze kunnen uitbreiden. Het idee is om vanaf het voorjaar de Werk In Zicht Voucherregeling Jongeren open te stellen. Met deze voucherregeling stimuleren wij werkgevers om jongeren aan de onderkant van de arbeidsmarkt aan te nemen.

Buiten beeld jongeren in beeld krijgen

In dit project zijn ook extra bestuurlijke afspraken gemaakt inzake jongeren Buiten Beeld. Dit zijn jongeren van 18 tot 23 jaar, zonder startkwalificatie, niet op school, niet werkend, geen uitkering en niet ingeschreven als werkzoekende. In totaal gaat het om 848 jongeren in onze Arbeidsmarktregio, deze worden gescreend door de vier RMC's voor voortijdig schoolverlaters. Voor RMC- regio 03 Centraal Westelijk Groningen waar de gemeente Groningen contact gemeente voor is, gaat het om 364 jongeren. Deze jongeren worden allen benaderd, zo nodig met extra inzet en persoonlijk bezocht door het RMC. We doen dit in nauwe samenwerking met het WIJ-team.

Jongeren zonder startkwalificatie en zorgproblematiek

Het aantal jongeren zonder startkwalificatie en met zorgproblematiek in de Participatiewet is op dit moment relatief hoog. Wij werken in Groningen met een team van jongerencoaches dat samen met de RMC-trajectbegeleiders specifiek jongeren zonder startkwalificatie en/of zorg richting werk of onderwijs begeleiden. De totale caseload van het team jongerencoaches bestaat op dit moment uit ongeveer 840 jongeren inclusief 300 jonge statushouders.

Dienstverlening aan kwetsbare jongeren

De afgelopen periode is hard gewerkt aan het intensiveren en optimaliseren van de dienstverlening voor de groep jongeren zonder startkwalificatie en de jongeren met startkwalificatie en zorgproblematiek. Er is geïnvesteerd in het leggen van de verbinding met de WIJ-teams zodat werk, onderwijs en zorg goed op elkaar aansluiten. Voor een deel gaat het hier over multi-problem jongeren. Zij hebben vaak te maken met psychiatrische problemen in combinatie met schulden, verslaving en/of een moeilijke thuissituatie. Het kan zijn dat een jongere nog zoveel zorg nodig heeft, dat hij nog niet klaar is om een stap richting werk te maken. Samen met de WIJ-teams zorgen we ervoor dat we deze jongere zo goed mogelijk ondersteunen.

Hierin maken we onder andere gebruik van de mogelijkheden die Binn'stad biedt. Via Binn'stad worden kwetsbare jongeren opnieuw schoolbaar en leerbaar gemaakt, intensief begeleid en door middel van combinaties van kortdurende voorbereidende onderwijstrajecten en stages in de binnenstad weer klaargestoomd voor het reguliere Mbo-onderwijs. De leerlingen lopen stage bij een sportzaak, drogisterij, fiets-

reparatiewinkel, supermarkt of in de horeca. Tevens maken we gebruik van het VoorWerk traject van Werkpro, waarbij jongeren onder andere via sport en trainingen ontdekken wat hun ambities en talenten zijn. Daarna doen ze via een werkervaringsbaan praktijkervaring op in een sector die hun interesse heeft. Vervolgens stromen ze uit naar een baan of opleiding.

We zullen in toenemende mate outreachend gaan werken; dat wil zeggen dat wij de aansluiting zoeken bij de leefwereld van de jongere zelf. Zo werken wij bijvoorbeeld samen met Jimmy's/MJD om te voorkomen dat jongeren überhaupt in de Participatiewet terecht komen. Door jongeren al in een vroegtijdig stadium in beeld te hebben en samen met hen te kijken wat ze nodig hebben en daarop aan te sluiten met ons ondersteuningsaanbod, voorkomen wij dat zij instromen in de Participatiewet.

Jonge statushouders

Omdat de groep jonge statushouders een specifieke benadering vraagt, worden zij meegenomen in de Groningse aanpak voor vergunninghouders. In maart starten wij, samen met de ROC's en de Hanzehogeschool Groningen, een pilot werktoeleiding die erop gericht is de groep statushouders met arbeidspotentieel te plaatsen op de arbeidsmarkt. Deze pilot, in samenwerking met de ROC's en de Hanzehogeschool, gaat een platform bieden waarop vraag en aanbod op de arbeidsmarkt voor statushouders bij elkaar komen. Vanzelfsprekend speelt hierin de toeleiding naar het onderwijs ook een belangrijke rol. Bij deze aanpak gaat het altijd om parallelle projecten waarbij naast inburgering ook andere activiteiten centraal staan die de inburgering verrijken. Over de voortgang Actieplan De Groningse Opgave Vluchtelingen 2016-2017 bent u onlangs geïnformeerd (kenmerk 6071573).

Uitstroom Jongeren Participatiewet 2016

Uitstroom traject i.v.m. parttime inkomen*	42
Terug naar het onderwijs	114
Uitstroom naar fulltime werk (geen loonkostensubsidie)	179
Uitstroom naar werk met loonkostensubsidie	4
Uitstroom naar zelfstandig ondernemerschap	5
Totaal	344

*Voor deze categorie jongeren geldt dat ze nog voor een gedeelte in de Participatiewet zitten; de jongeren in de overige categorieën zijn uitgestroomd.

Route Arbeid

Ook op andere terreinen werken wij nauw samen met het onderwijs als het gaat om het ondersteunen van jongeren naar werk. Voor jongeren uit het Praktijkonderwijs (PrO) en Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) die niet in staat zijn op basis van hun vermogens een startkwalificatie te behalen maar wel kunnen werken, is in 2015 en 2016 Route Arbeid ontwikkeld. 22 PrO- en VSO-scholen en 27 gemeenten in de arbeidsmarktregio Groningen/Noord-Drenthe hebben uitgesproken om in ieder geval tot 2020 gezamenlijk verantwoordelijk te zijn voor de aanpak en ondersteuning om deze jongeren naar werk toe te leiden. Binnen dit verband werken de genoemde partners samen op basis van 'één kind-één plan', zij delen kennis en maken zo veel mogelijk uniforme arbeidsmarktregio brede

afspraken over aanpak en inzet van instrumenten.

De doelgroep van Route Arbeid betreft jongeren vanaf het derde leerjaar die door de school zijn ingedeeld in uitstroomperspectief Arbeid. Het is een methodische werkwijze waarin PrO-VSO jongeren vanaf 14 jaar toegerust en begeleid worden naar een afspraakbaan. Dankzij Route Arbeid wordt voorkomen dat jongeren thuis zitten en de op school opgedane kennis en vaardigheden dreigen te verliezen. Inmiddels hebben 33 jongeren uit de gemeente Groningen een dienstverband gekregen op een afspraakbaan, zitten er 5 op een proefplaatsing en zijn er nog 49 in de intake/bemiddeling.

Doorontwikkeling Route Arbeid

We gaan de komende tijd de aanpak Route Arbeid verbreden naar alle jongeren PrO/VSO/Mbo-Entree waarmee we een sluitend netwerk rondom de jongere willen realiseren. Wij willen de aanpak en samenwerking continueren, doorontwikkelen en verbreden naar de andere groepen jongeren in een kwetsbare positie: doelgroep Dagbesteding en doelgroep Mbo-Entree naar arbeid. De methodiek Route Arbeid wordt gevolgd in de hele arbeidsmarkt regio omdat het als zeer succesvol wordt gezien.

Concluderend kan gesteld worden dat de economische groei weer kansen en perspectieven biedt voor jongeren. Vooral jongeren met een opleiding en de juiste vaardigheden, redden het op eigen kracht of met een zetje in de goede richting. Er blijft echter een harde kern van kwetsbare jongeren over die het niet op eigen kracht redt en daarom onze onverminderde aandacht verdient. We gaan daarom de komende periode, in het licht van de aantrekkende economie, kijken welke aanvullende kansen en mogelijkheden er zijn en komen daar bij uw raad op terug.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink